

РЕШЕНИЕ

№ 36

гр. К., 19.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – К., II. СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и първи февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Пламен Ал. Александров

Членове: Кирил М. Димов
Невена К. КА.нова

при участието на секретаря Петя Хр. Михайлова
като разгледа докладваното от Невена К. КА.нова Въззивно гражданско дело
№ 20245100500017 по описа за 2024 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба вх. N 1572/28.12.2023г., п.кл.22.12.2023г., по входящия регистър на РС – А., подадена от Ш. С. Й. от с.М., общ.А., обл.К., представлявана от представител по пълномощие адв.М. Ш. от АК – К., против решение N 58/30.11.2023 г. по гр.д. N 58/2023 г. по описа на РС – А..

Решението на РС – А., с което предявеният от Ш. С. Й. против Териториално поделение на Национален осигурителен институт гр.К., иск за признаване за установено, че Ш. С. Й., е работила за периода от 01.01.1977г. до 30.03.1979г., като редовна детска учителка в ПДГ /Полудневна детска градина/ с.Ч. С., общ.А., към ОУ с.М., общ.А., което време да се зачита за трудов и осигурителен стаж, както и да бъде признато за установено, че Ш. С. Й., е работила за периода от 08.08.1980г. до 21.06.1989г. като председател на Профсъюзен комитет в АПК с. М., общ. А., което време да се зачита за трудов и осигурителен стаж, е отхвърлен като неоснователен, се обжалва като неправилно поради материалноправни и процесуалноправни нарушения, с искане да се отмени и делото да се реши по същество, като се постанови ново решение, с което искът да се уважи изцяло.

Въззиваемият Териториално поделение на Национален осигурителен институт гр.К., в срока по чл.263, ал.1 от ГПК, чрез директора, е представил отговор на въззивната жалба, с който я оспорва.

В съдебно съдебно заседание въззивната жалба се поддържа от жалбоподателя

Ш. С. Й., чрез представител по пълномощие, който претендира разноси по делото.

В съдебно заседание оспорването на въззивната жалба се поддържа от ответника по жалбата, чрез директора.

Въззивният съд, след като прецени събраните по делото доказателства във връзка с наведените във въззивната жалба пороци на обжалвания съдебен акт, приема за установено следното:

Жалбата е подадена в срока по чл.259, ал.1 от ГПК и е допустима, а разгледана по същество е неоснователна.

При извършената служебна проверка съгласно чл. 269 ГПК на обжалваното изцяло първоинстанционно решение, въззивният съд констатира, че същото е вА.дно и допустимо. По останА.те въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Съдът е сезиран с иск с правно основание чл.3, ал.2, вр. ал.1, вр. чл.1, ал.1, т.3 от ЗУТОССР за признаване за установено, че ищецът е положил трудов и осигурителен стаж в периода от 01.01.1977г. до 30.03.1979г. като редовна детска учителка в ПДГ с.Ч. С., общ.А., към ОУ с.М., общ.А., както и в периода от 08.08.1980г. до 21.06.1989г. като председател на Профсъюзен комитет в АПК, с.М., общ.А., към Окръжен съвет на профсъюзите на селскостопанските работници.

В исковата молба ищецът твърди, че когато се опитала да установи трудовия си стаж за посочените периоди от кметство с. М., общ. А., където се съхраняВА. книгата и документите за първия процесен период, не й издаА. Удостоверение обр. УП-3 и заявили, че за този период липсват разплащателни ведомости, след което по отправено искане до ТП на НОИ – К.. за издаване на Удостоверение за трудов и осигурителен стаж за периода от 01.01.1977г. до 30.03.1979г. за положен труд в посочената ПДГ с. Ч. С., й било издадено удостоверение, че този работодател не е предал в НОИ ведомости за заплати и трудовоправни документи. За втория процесен период от 08.08.1980г. до 21.06.1989г., когато била назначена на работа от Окръжен комитет на Българските профсъюзи, на длъжност председател на профсъюзен комитет с месторабота в АПК с.М., на 8-часов работен ден, предвид, че през 1990 г. Българските професионални съюзи преустановили дейността си без правоприменик, ищецът поискала от Регионален съвет на новосъздадената след 1990 г. КНСБ - К.. да й бъде издаден документ за трудовия й стаж през този период, но в издадено й удостоверение било посочено, че в архива на РС на КНСБ К.. за периодите 08.08.1980г. - 31.12.1987г. и за периода от 01.01.1988г. - 21.06.1989г. нямало ведомости с данни за Ш. С. Й. /Д. С. Ч./, като впоследствие от НОИ - К.. й издаА. удостоверение, че този работодател не бил предал в НОИ ведомости за заплати и трудовоправни документи.

В срока за отговор по реда на чл. 131 ГПК ответникът Териториално поделение на НОИ – К.. е подал отговор на исковата молба, с който оспорва иска като неоснователен, при възражение, че представените документи не са надлежно "начало

на писмено доказателство" поради липса на предпоставките на чл. 6, ал. 4 от ЗУТОССР за допускане на посочените в исковата молба свидетели.

С обжалваното решение предявеният установителен иск е отхвърлен изцяло.

Въз основа на приетите по делото писмени доказателства Удостоверение изх. N 09/02.05.2023г., изд. от км.с.М., общ.А., че на Ш. С. Ю. от с.М., общ.А., не може да се издаде УП-3 за периода от 01.01.1977г. до 30.03.1979г. като детска учителка поради липса на разплащателни ведомости в кметство с.М.; Удостоверение изх. N 5506-08-5715-2/23.11.2022г., изд. от НОИ съгласно чл.5, ал.2 от ЗУТОССР, че в архива му липсват писмени данни за положен от Ш. С. Ю. трудов/осигурителен стаж за периода от 08.08.1980г. – 31.12.1987г., тъй като осигурителят ОС на БПС гр.К.. не е предал ведомости за заплати и трудовоправни документи, Удостоверение изх. N 5510-08-2-1/16.12.2022г., изд. от НОИ съгласно чл.5, ал.2 от ЗУТОССР, че в архива му липсват писмени данни за положен от Ш. С. Ю. трудов/осигурителен стаж за периода от 01.01.1988г. – 21.06.1989г., тъй като осигурителят ОБС на БПС гр.А. не е предал ведомости за заплати и трудовоправни документи и Служебна бележка изх. N 7/08.02.2023г., изд. от областен координатор на КНСБ К., че в архива на РС на КНСБ К.. за периодите от 08.08.1980г.-31.12.1987г. и 01.01.1988-21.06.1989г. няма ведомости с данни за Ш. С. Й., както и декларация по чл.8 от ЗУТОССР за истинността на заявените в исковата молба обстоятелства, обсъдени във връзка с другите писмени доказателства по делото, в т.ч. и представената от ищеца трудова книжка, процесният стаж, в която не е надлежно заверен, и предвид събраните пред настоящата въззивна инстанция при условията на чл.266, ал.3 от ГПК, вр. чл.6, ал.4 от ЗУТОССР гласни доказателства, от които не се установяват сочените от ищеца обстоятелства, че ищецът и свидетелят са имА. един и същ работодател, следва извод, че допустимо предявеният съгласно чл.5, ал.2 от ЗУТОССР иск, е недоказан.

В обема на събраните по делото писмени доказателства не се съдържат записвания, които да установяват при условията на пълно доказване, че ищецът е работил при посочените в процесните два периода работодатели и събраните в тази връзка свидетелски показания не установяват конкретни факти от предмета на доказване. Поради това обжалваното решение е правилно, като въззивният състав споделя изцяло мотивите на първоинстанционния съд и на основание чл. 272 ГПК препраща към тях. Във връзка с доводите в жалбата и новосъбраните гласни доказателства следва да се добави следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 6, ал. 1 от ЗУТОССР свидетелски показания по исковете за установяване на трудов стаж се допускат, ако са представени писмени доказателства, които установяват вероятността на трудовия стаж и които са издадени от работодателя/осигурителя, при който е придобит стажа, и по време на полагане на стажа. А.нея 2 на разпоредбата съдържа примерно изброяване на писмените

доказателства, представляващи т. н. "начало на писмено доказателство", като трудов договор; уведомление по чл. 62, ал. 2 и ал. 3 от Кодекса на труда; допълнителни споразумения; заповеди за определяне на допълнително възнаграждение за продължителна работа или за придобит трудов стаж и професионален опит; трудови книжки; осигурителни книжки; решения на компетентни органи за изплащане на дължимо възнаграждение; договори за възлагане на управление и контрол; други подобни документи. Във всеки конкретен случай според представените писмени доказателства следва да се направи преценка да последните установяват или не вероятността на претендирания стаж. Единствено по отношение на св.Т. А. М., разпитана пред тази инстанция за обстоятелства относно първия процесен период, са наредени писмени доказателства като Удостоверение обр. УП-2, изд. на 07.10.1994г. от Общинска администрация, отдел Образование, община А., че през първия процесен период е работела като учителка в ОУ „Х. С“ с.М., общ.А., като в показанията този свидетел сочи, че ищецът е била детска учителка в с.Ч. С. от 1975г. до 1980 г. и ако единствената там детска учителка отсъствала, от училището, в което свидетелката работела, директорът изпращал някой да я замества, но самата нея не я бил назначил директорът в с.М., а там я преместили от А., без да помни точно кой е сторил това. Така, въпреки засвидетелстваното от писмените доказателства, че до 1990 г. административното ръководство на детските градини в района на с.М., в т.ч. и на детската градина в с.Ч. С., се е осъществявало от ръководството на ОУ „Х. С“ с.М., не се установява при условията на пълно доказване, че св.Т. А. и ищецът са имали един и същ работодател, с оглед това, че свидетелката установява, че административното ръководство на училището не е било това, което е осъществявало и работодателска власт спрямо нея.

По отношение на останалите посочени от ищеца свидетели не са наредени условията по чл.6, ал.4 от ЗУТОССР за допускането им до разпит за посочените обстоятелства.

При действието на чл. 4, ал. 1/доп., ДВ, бр. 21 от 1989 г. / от Указ N 527 от 23.12.1961 г. за установяване на трудов стаж по съдебен ред, отменен, писмените доказателства, които установяват вероятността на трудовия стаж е следвало да изхождат от учреждението, предприятието, ТКЗС или организацията, където е работила ищецът, или от друго държавно учреждение, предприятие, ТКЗС или организация. Съгласно ал.2 на чл.4 от Указа документите е следвало да бъдат съставени въз основа на книжа, ведомости и пр., водени в същото учреждение, предприятие, ТКЗС или организация по време на полагане на трудовия стаж. В т. 14 от Наредбата за прилагане на ЗУТОССР /отменен/ са посочени примерно писмените доказателства по смисъла на чл. 4, ал.1 от Указа - преписи от заповеди за назначаване, уволняване, командировки, награждавания, за отпуски, ведомости и разписки за изплащане на възнаграждения, свидетелства за калфенски и майсторски изпити и други подобни. Изброяването на писмените доказателства не е изчерпателно.

Практиката на Върховния съд по приложението на тези разпоредби се съдържа в т. 9 на ППВС N 8 от 26.06.1963 г. и т. 1 на ТР N 59 от 1.06.1962 г. по гр. д. N 54/62г. С т. 1 на тълкувателно решение от ОСГК на ВС е прието, че с чл. 4 от Указа за установяване на трудов стаж по съдебен ред /отм./ и т. 13 и 14 от Наредбата за прилагане на същия указ/отм./ е въведено изискването за допустимост на свидетелски показания по делата за установяване на трудов стаж само при наличие на писмени доказателства, които установяват вероятността на последния. Прието е, че такива писмени доказателства по смисъла на указа могат да бъдат от най-различно естество и наред с примерно изброените в т. 14 от Наредбата могат да бъдат още: документи за членуване в съответните профсъюзи, пропуските, които са били въведени в известни учреждения, предприятия или организации и др. Същите могат да сочат на отделни моменти на трудовото правоотношение, без да е необходимо те да обхващат целия период от време, което се претендира като трудов стаж. Прието е още, че преценката, която следва да се прави на представените писмени доказателства следва да бъде конкретна за всеки отделен случай като се изхожда единствено от това дали същите установяват вероятността на претендирания стаж или не.

В сега действащата разпоредба на чл. 6, ал. 1 от ЗУТОССР писмените доказателства, които установяват вероятността на трудовия/осигурителния стаж трябва да са издадени от работодателя/осигурителя, при който е придобит стажът, и по време на полагане на стажа. Следователно възможността документите да изхождат от друго предприятие или учреждение е отпаднала и не е отпаднало изискването те да са издадени по време на полагане на стажа. Законодателят е предвидил допустимост на свидетелски показания по делата за установяване на трудов/осигурителен стаж при две кумулативно дадени предпоставки: първо, документите да са издадени от работодателя/осигурителя, при който е придобит стажът, второ, да са издадени по време на полагане на стажа. В този смисъл е и Решение N 401/22.02.2016г. по гр. д. N 228/2015 г., IV г.о. на ВКС.

В случая не са представени писмени доказателства, които да изхождат от посочените от ищеца работодатели/осигурители или от друго държавно учреждение, предприятие, ТКЗС или организация, които да се отнасят до трудовия ѝ стаж в същите, в частност да установяват обстоятелства за нейната трудова дейност. Представените писмени доказателства, че ищецът е член на атестационна комисия при АПК/ без да е посочено кое точно АПК/ към дата 24.04.1985г. или посочването ѝ като делегат на Федералната конференция на профсъюзните организации от ОСХИ с писмо от 18.11.1988г./ при отделно посочване в същото на председателите на профсъветите в АПК и СО/, или посочването ѝ като председател на профкомитет, без да става ясно на кой, в заповеди на председател на селскостопанска бригада с.М., Хасковска, от 28.06.1989г., 03.05.1989г. и 22.02.1989г., както и като председател на ОПО в заповед на същия председател от 09.02.1989г., не установяват съответствие с изложените в

исквата молба твърдения относно сочения работодател – Окръжен съвет на профсъюзите на селскостопанските работници – К., нито заемане на щатна длъжност в АПК/респ. съответствие с удостоверените от писмените доказателства работодатели на исканите други свидетелите, за които не са налице условията за допускането им за разпит.

Представената от ищеца трудова книжка е преиздадена на 14.04.1985г. от ОС на БСП гр.К., но вписванията в същата не са надлежно оформени, в т.ч. и относно посочените от ищеца, съгласно указанията на първоинстанционния съд, работодатели/осигурители. Освен, че трудовата книжка е издадена след част от процесните периоди, т.е. не по време на полагане на претендирания трудов стаж както изисква чл.6, ал.1 от ЗУТОССР, то след датата 14.04.1985г. не са налице удостоверения, че ищецът има трудов стаж като председател на профсъюзен комитет в АПК, уточнен и като окръжен съвет на профсъюзите на селскостопанските работници –К., наред с което ищецът като такъв председател да е щатен служител на АПК. Напротив, не само от 14.04.1985г., а още от 08.08.1980г. е налице вписване на длъжност председател на ОК ПК с.М., при положени подписи/за счетоводител и председател/ и без печат, с преназначаване от 01.04.1985г. на същата длъжност, при положен подпис /за ръководител/, с вписано прекратяване на 31.12.1985г. без подпис и печат; от 01.01.1986г. при положен червен печат, който не се чете, посочено вписване от ОС на БПС гр.К. на длъжност Председател АПК-М., след което от 01.01.1988г. е вписано преназначаване като председател на ОПО на ССБ-М., с положен един подпис и син печат на ОС на БПС-гр.А., до 21.06.1989г., когато е вписано прекратяване по чл.325, т.1 от КТ, с положен един подпис и син печат на ОС на БПС-гр.А., но във всички случаи без нито един печат за положения трудов стаж по години, месеци и дни.

Обобщено, описаните по-горе документи нямат доказателствена сила да удостоверят пълно вписаните в тях обстоятелства. Наред с това, във връзка с твърденията в исквата молба, че съществували до 1990г. Български професионални съюзи нямат правопреемник и във връзка с представените удостоверения, издадени от НОИ, че ОС на БПС гр.К. и ОБС на БПС гр.А. като осигурители не са представяли ведомости за заплати и трудовоправни документи, не без значение е следното: съгласно отменените чл.2-7 от Дял I на Кодекс на труда от 1951г., ДВ, бр. 26 и 27 от 1986 г., освен централното ръководство на профсъюзите, и отделните профсъюзи, както и професионалните организации, са юридически лица и са организации, различни от самите предприятия, в които се полага труд/ в т.ч. и АПК/, като последното се отнася и до други поделения на профсъюзите, които придобиват или не придобиват качеството на юридически лица в зависимост решението на Централното ръководство на съответния профсъюз. Съгласно Списък на категориите работници и служители, които имат право на допълнителен платен годишен отпуск по чл.55, ал.2, б“д“ от Кодекса на труда от 1951г., издаден от ЦС на БСП, действащ до 01.01.1987г.,

длъжностите в Професионалните съюзи са председател и секретар на Централния комитет, окръжен, градски, местен съвет на профсъюзите и на профдружество, както и други като председател на общинския съвет на профсъюзите, при което следва извод, че през втория процесен период сочените от ищеца длъжности не съответстват на предвидената за тях нормативно йерархия, с оглед изпълнението им в населено място като село М..

С оглед на горното, предявеният иск е изцяло недоказан и подлежи на отхвърляне.

Поради съвпадане на изводите на въззивната инстанция с тези на първоинстанционния съд, обжалваното решение следва да бъде потвърдено.

При този изход на делото, въззивникът няма право на разноски съгласно чл.78, ал.1 от ГПК, а такива не са претендирани и от въззиваемия.

С оглед прието разрешение в Определение N 3918 от 6.12.2023 г. на ВКС по гр. д. N 1428/2023 г., IV г. о., ГК, Определение N 237 от 17.02.2023 г. на ВКС по гр. д. N 496/2023 г., IV г. о., ГК и др. спорът по настоящия иск е трудов, съгласно изричната разпоредба на чл. 357, ал. 1 КТ /ТР N 2 от 06.06.2016 г. по тълк. д. N 2/2015 г. на ВКС, ОСГК/. Съгласно чл. 280, ал. 3, т. 3 от ГПК /ДВ, бр. 86 от 2017 г./ не подлежат на касационно обжалване решенията по въззивни дела в производства по трудови спорове, с изключение на решенията по исковете по чл. 344, ал.1, т.1, 2 и 3 от Кодекса на труда и по искове за трудово възнаграждение и обезщетения по трудово правоотношение с цена на иска над 5 000 лева. Въззивното решение, постановено по настоящия трудов спор, не подлежи на касационно обжалване, тъй като не попада в посочените в чл. 280, ал. 3, т. 3 ГПК изключения.

При тези мотиви, Окръжният съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение N 58/30.11.2023 г., постановено по гр. д. N 58/2023 г. по описа на Районен съд – А..

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____